

INNEHÅLL

1. EPOK - ETT HISTORISKT TIDSBEGREPP	8	5. TIDIGMODERN TID CIRKA 1500 - 1800	34	6. MODERN TID CIRKA 1800 - IDAG	56	ANDRA VÄRLDSKRIGET 1939 - 1945	96
Den europeiska epokindelningen	10	Vetenskapen utvecklas	36	DEN INDUSTRIELLA REVOLUTIONEN	58	Andra sidor av kriget	104
Epoker i Sveriges historia	11	Den vetenskapliga revolutionen - 1500-1600-talen	37	Den industriella revolutionen i Storbritannien	59	Sverige under andra världskriget	106
Epoker utanför Europa	12	Upptäcktsresor med båt från 1487 och framåt	38	Industrialiseringstakten ökar	60	Grymheter under andra världskriget	108
2. FORNTIDEN	14	Handelskapitalism och merkantilism	39	Stora samhällsförändringar	61	Sammanfattning av andra världskriget	109
3. ANTIKEN CIRKA 750 F.V.T - 476 E.V.T.	18	Reformationen	40	Konsekvenser av den industriella revolutionen	62	Förintelsen	110
Antikens Grekland	19	Trettioåriga kriget 1618 - 1648	41	Politiska ideologier	64	EFTERKRIGSTIDEN 1945-	116
Det antika Greklands betydelse för vår tid	20	Krig och absolutism i Europa	42	Nya samhällsklasser 1750 - 1900	66	Konflikten mellan supermakterna	117
Romariket	22	Handel och kolonialism	43	Kamp och krig	67	trappas upp	
Romarrikets betydelse för vår tid	24	Upplysningstiden - sent 1600-tal till och med 1700-talet	46	KOLONIALISM OCH IMPERIALISM	68	Kalla krigets konflikter	118
4. MEDELTIDEN CIRKA 476 - 1500	26	Slaveri	48	Orsaker till kolonialismen och imperialismen	69	Ett förändrat Östeuropa	122
Effektivare jordbruk stärker statsmakten	28	Amerikanska revolutionen - andra halvan av 1700-talet	49	Kolonialismen i Afrika	70	Nya maktförhållanden i världen	123
Levnadsvillkor och utveckling	30	Franska revolutionen 1789 - 1799	50	Kolonialismen i Asien och Australien	72	7. CENTRALA GLOBALA FÖRÄNDRINGSPROCESSER	124
Europa och Medelhavsområdet cirka 400 - 1500	32	Från mänskliga rättigheter till skräckvälde	51	Motstånd	74	Jordbrukets utveckling	125
		Napoleontiden 1799 - 1815	52	FÖRSTA VÄRLDSKRIGET 1914 - 1918	76	Teknisk utveckling	128
		Revolution och självständighet i Latinamerika	53	Andra sidor av kriget	82	Migration	130
		Sverige och världshandeln	54	Konsekvenser av första världskriget	84	Folkmord	132
		Kriser och förbättringar i Europa 1500 - 1800	55	MELLANKRIGSTIDEN 1919 - 1939	86	Folkmord och folkfördrivningar på 1900-talet	134
				Fascistisk diktatur i Italien	90	Gulag 1923 - 1960	136
				Militärdiktaturer	91	Internationella samarbeten	138
				Nazistisk diktatur i Tyskland	92	EU	140
				Kommunistisk diktatur i Ryssland	94	Förändrat resursutnyttjande	142

8. SAMBAND MELLAN FÖR- FLUTEN TID OCH NUTID	146	UPPGIFTER MED HISTORISKA KÄLLOR	188
Befolkningsutveckling	148	Hammurabis lagar - Babylon	189
Överbefolkning och livsmedelsförsörjning	152	Grundlagen Kurukan Fuga - Maliriket	190
Hiv i Botswana	153	Luthers 95 teser	191
Välstånd	154	Olympe de Gouges - mänskliga rättigheter	192
Nationalism, demokrati och diktatur	156	Mary Wollstonecraft - feminist	193
		Edward Jenner - världens första vaccin	194
		Harriet Ann Jacobs - kampen mot slaveriet	196
9. NATIONELLA MINORITETER	162	Ho Chi Minh - kolonialism, Vietnam	197
		Fackföreningar	198
		Jevgenia Ginzburg - totalitär diktatur, Sovjetunionen	200
10. BEGREPP, HISTORIEBRUK OCH KÄLLOR	168	Syskonen Scholl - totalitär diktatur, Tyskland	201
HISTORISKA BEGREPP	169	Rosa Parks - segregation, USA	202
Kontinuitet och förändring	170	Krigsdagboken	203
Historiskt källmaterial	172	Bildanalys - idrott och politik	204
Källkritik	174	Samband - dåtid, nutid och framtid	206
Digitalt och digitaliserat källmaterial	176		
HISTORIEBRUK	178	<hr/>	
Nationell identitet	180	INSTUDERINGSFRÅGOR	207
Historiebruk inom nationer	182	REGISTER	223
Historiebruk inom familjen	184	PERSONREGISTER	226
Historiebruk inom stora organisationer	186	BILDFÖRTECKNING	228
Historiebruk i vardagen	187		

KAPITEL

CENTRALT INNEHÅLL

- 2, 3, 4, 5 och 6 Europeisk epokindelning med forntiden, antiken, medeltiden, tidigmodern tid och modern tid utifrån ett kronologiskt perspektiv.
-
- 6 och 7 Översikt över industrialisering samt framgångar och motgångar för demokratisering i olika delar av världen från upplysningstiden till nutid. Konsekvenser av industrialisering och demokratisering, till exempel när det gäller resursfördelning, miljö, mänskliga rättigheter och jämställdhet.
-
- 7 Centrala globala förändringsprocesser och händelser, till exempel jordbrukets utveckling, teknisk utveckling, förändrat resursutnyttjande, migration, kolonialism och frigörelse, folkmord, konflikter och internationellt samarbete.
-
- 8 Exempel på samband mellan skeenden i det förflutna och nutida förhållanden med relevans för framtiden.
-
- 9 De nationella minoriteternas, däribland urfolket samernas, historiska rötter i Sverige. Exkludering och inkludering av de nationella minoriteterna i samhället under olika tidsperioder. Rasism mot samer samt antisemitism och antiziganism i och utanför Sverige, historiska rötter och nutida uttryck.
-
- 10 Tillämpning av historiska begrepp på olika historiska frågeställningar i relation till det historiska innehållet. Begreppen orsak och konsekvens samt kontinuitet och förändring.
-
- 10 Historiebruk med koppling till någon eller några delar av det historiska innehållet. Hur historia kan användas i till exempel vardagsliv, samhällsliv och politik och påverka människors identitet, värderingar och föreställningar.
-
- 10 Tolkning, granskning och värdering av historiska källor, till exempel arkivmaterial och databaser, som utgångspunkt för behandling av frågor kopplade till delar av det historiska innehållet.
-

EPOK

- ETT HISTORISKT TIDSBEGREPP

Historiker och arkeologer, som forskar i historia, delar in historien i olika tidsperioder som kallas epoker. Epoker är ett sätt att ordna historien genom att sätta in händelser, förändringar och personer i ett sammanhang.

Längden på en epok kan vara allt från några år till flera årtusenden. Det är ofta vid stora förändringar som epoker börjar och slutar. Eftersom förändringar kan ta lång tid är epokenas början och slut sällan exakta. När en epok infaller varierar beroende på vilken del av världen som studeras.

Tre epoker utifrån försörjning

Ett sätt att dela in historien är efter hur tidiga människor, och till en början även den moderna människan (*Homo sapiens*), försörjde sig. De senaste 40 000 åren har *Homo sapiens* varit den enda existerande människoslaget på jorden. Från början levde de i jägar- och samlarsamhällen.

Grottmålning över kojakt från Jabbaren, Algeriet, där de äldsta målningarna är från 10 000 f.v.t.

De första jordbrukssamhällena uppstod i Mellanöstern för 10 000–12 000 år sedan, och det första industrisamhället växte fram på 1700-talet i Storbritannien.

Tre epoker utifrån materialet som används

Det går också att dela in historien efter vilka material som använts. Från början (stenåldern) var sten ett viktigt material för att tillverka redskap. I Mesopotamien började brons (bronsåldern) användas ungefär 3300 f.v.t. och senare även järn (järnåldern) omkring 1200 f.v.t.

Tre epoker utifrån förekomsten av skriftliga källor

Ytterligare ett sätt att grovt dela in historien är i förhistorisk och historisk tid. Med förhistorisk tid menas den långa tid då det fanns olika människoslag, men som det saknas skriftliga källor från.

Staden Palmyra, Syrien, från 2000 f.v.t., har haft många härskare, bland annat semiter och romare.

Sköld från nordisk bronsålder. Halland.

Rosettastenen från Egypten har en 2000 år gammal text skriven på två språk och tre olika alfabet.

Ett områdes historiska tid börjar med det skrivna språket, det vill säga från när det finns skriftliga källor. De äldsta skriftliga källorna som har hittats är från Mesopotamien omkring 3200 f.v.t. och 3150 f.v.t. från Egypten. I Indien finns fynd av skriftspråk från cirka 2500 f.v.t. och i Kina cirka 1600 f.v.t.

Om de skriftliga källorna för en epok är för bristfälliga för att ge underlag för en sammanhängande historieskrivning kallas den för en tidighistorisk epok. Två exempel på tidighistoriska epoker är från Mesopotamien med början 3200 f.v.t. och vikingatiden som började 800 e.v.t. i Sverige.

TRE EPOKER UTIFRÅN FÖRSÖRJNING

JÄGAR- OCH SAMLARSAMHÄLLEN	JORDBRUKSSAMHÄLLEN	INDUSTRISSAMHÄLLEN
Cirka 2 miljoner år sedan i Afrika	10 000 f.v.t. Mellanöstern 6 000 f.v.t. Sydeuropa 4 000 f.v.t. Sverige	Sent 1700-tal e.v.t. Storbritannien 1850-talet e.v.t. Sverige

TRE EPOKER UTIFRÅN MATERIALET SOM ANVÄNDES

STENÅLDERN	BRONSÅLDERN	JÄRNÅLDERN
Cirka 2 miljoner år sedan i Afrika	Mitten av 3000 f.v.t. Mesopotamien och Grekland 1800 f.v.t. Sverige	1200 f.v.t. Mesopotamien 1100 f.v.t. Grekland 500 f.v.t. Sverige

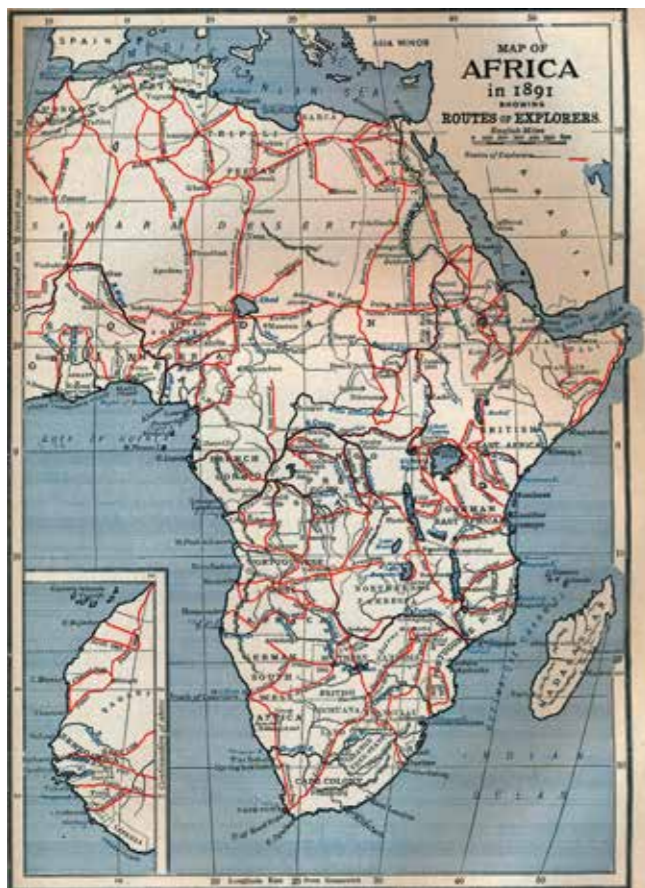
TRE EPOKER UTIFRÅN FÖREKOMSTEN AV SKRIFTLIGA KÄLLOR

FÖRHISTORISK TID	TIDIG-HISTORISK TID	HISTORISK TID
Cirka 2 miljoner år sedan i Afrika Cirka 800 000 år sedan i Europa Cirka 50 000 år sedan i Australien	3200 f.v.t. Mesopotamien 3150 f.v.t. Egypten 800 e.v.t. Norden	Nutid

KOLONIALISMEN I AFRIKA

Redan före koloniseringen hade delar av Afrika påverkats negativt av slavhandeln. Afrika bestod på den tiden av olika samhällen, från små självbestämmande byar till stora riken.

Åren 1884-1885 träffades representanter från 14 länder på Berlinkonferensen. Syftet var att komma överens om hur jakten på nya kolonier i Afrika skulle gå till för att undvika konflikter mellan europeiska länder. Konkurrensen om kolonierna ledde ändå till kriser mellan olika europeiska länder och var en av orsakerna bakom utbrottet av första världskriget 1914.

Kartan över Afrika från 1891 visar upptäcktsresenärernas och kolonisatörernas vägar in i Afrika.

Kongo

Landet Kongo styrdes under åren 1885-1908 på ett mycket brutalt vis av den belgiske kungen Leopold II:s privata armé.

Kongo kallades "Fristaten Kongo". Kongoleserna själva upplevde dock ingen frihet. Kung Leopolds privata armé tvingade den kongolesiska befolkningen att samla in gummi från träden. Om de inte lyckades samla in tillräckligt mycket gummi utdelades brutala straff, såsom piskrapp, misshandel, våldtäkt och stympning av händer och fötter.

Under det brutala slaveriet i Kongo var stympning av händer ett vanligt straff. Kongo, 1900.

Det extrema och utbredda våldet ledde till att minst tio miljoner kongoleser dog. När de här nyheterna spreds till Europa tog den belgiska regeringen 1908 över Kongo från kung Leopold. Kongo fortsatte dock att vara en misskött koloni.

Massmord på herero och nama

I dagens Namibia försökte Tyskland under åren 1904-1908 utrota flera folkgrupper. På order av den tyska armén dödades flera i folkgrupperna herero och nama som straff för uppror mot den tyska kolonialmakten.

Herero- och namafolket sattes bland annat i koncentrationsläger, skickades ut på tvångsmarscher och utsattes för tortyr. Det utfördes experiment på fångar, och terrorkrig fördes mot civila. Det här var metoder som senare användes under Förintelsen. Av hererofolket var det endast 15 000 av en befolkning på 100 000 människor som överlevde.

En grupp herero som har överlevt en tvångsmarsch genom öknen. Namibia, omkring 1904.

Sydafrika

Sydafrika koloniserades av boer (nederländare) under 1600-talet. Boerna ansåg att de hade fått landet av Gud. Den sydafrikanska befolkningen, som bestod av flera olika folk, förslavades.

År 1795 erövrade Storbritannien kolonin från boerna, och slaveriet avskaffades. Boerna flyttade då österut. Där bodde dock redan zulufolket. Zulufolket försvarade sitt land, men boerna som hade tillgång till moderna skjutvapen vann till slut.

Motsättningarna mellan boerna och britterna förvärrades när guld upptäcktes. Under två krig stred boerna och britterna mot varandra. Britterna vann det så kallade boerkriget 1902.

Efter boerkriget fick områden i Sydafrika med vit befolkning självstyre, och boerna fick stort inflytande i politiken. Den vita minoriteten ägde 87 procent av all jord. De svarta förbjöds att rösta och ha kvalificerade yrken. Dessutom förbjöds äktenskap mellan vita och svarta. Raslagarna ledde till apartheid, ett politiskt system som skiljde svarta och vita åt.

Protest mot apartheid i Soweto. Sydafrika, 1989.

NAZISTISK DIKTATUR I TYSKLAND

Nazismen är en variant av den fascistiska ideologin. Den stora skillnaden är att nazismen bygger på tanken att den "ariska rasen", enligt nazismen tyskar och nordeuropéer, är mer värda än övriga "raser".

Enligt nazismen är hela historien en kamp mellan judarna och den "ariska rasen". Inom nazismen är antisemitismen, hat och fördomar mot judar, central. Enligt nazismen har den "ariska rasen" rätt att härska över andra "raser", rätt att fördriva dem och till och med rätt att utrota dem.

De slaviska folken i östra Europa anses vara mindre värda, men judarna anses vara både mindre värda och utgöra ett hot mot den "ariska rasens" existens.

Ledaren, Führern, ska ha mycket makt och dyrkas av folket. Demokrati anses splittra folket som i stället bör enas under sin Führer. Pacifism, att lösa konflikter på ett fredligt sätt, anses försvaga länd-

Bild på Adolf Hitler från 1925 när han tränar på olika gester för att förstärka sina tal.

er. Våld däremot ses som ett naturligt sätt att lösa problem på.

Missnöje i Tyskland

Under 1920-talet var det hög arbetslöshet, ekonomisk kris och svag demokrati i Tyskland. Många tyskar var dessutom missnöjda med den hårda Versaillesfreden efter första världskrigets slut. Det stora missnöjet hos det tyska folket utnyttjades av nazisterna och deras ledare Adolf Hitler.

Nazistpartiet växer fram

Adolf Hitler var österrikare och deltog på Tysklands sida under första världskriget. År 1921 blev han partiledare för det Nationalsocialistiska tyska arbetarepartiet, NSDAP. Hitler fick ekonomiskt stöd av sina anhängare som blev allt fler.

Partiet hade en väpnad gren, kallad Sturmabteilung (SA). SA slogs mot kommunisterna och hotade människor. I november 1923 försökte Hitler ta makten i Tyskland genom en kupp. Kuppen stoppades av armén, och Hitler dömdes till fem års fängelse. Han släpptes dock ut redan efter åtta månader.

Riksdagsvalen 1930 - 1933

Efter den misslyckade kuppen försökte nazisterna ta makten genom att ställa upp i riksdagsvalen. De ekonomiska svårigheterna i Tyskland gynnade nazisterna som hade ett enkelt budskap, nämligen att Tysklands problem berodde på judarna och kommunisterna.

I valet 1932 fick nazisterna 37 procent av rösterna. Den sittande regeringen hade svårt att få stöd i riksdagen, och ett nyval utlystes. I det nya valet

minskade stödet för nazisterna till 33 procent. Hitler pressade president Hindenburg till att ändå utse honom till rikskansler. Den 30 januari 1933 tillträdde Hitler som rikskansler.

Tyskland blir en diktatur 1934

Under de första två månaderna som rikskansler lade Hitler och nazisterna grunden för en total kontroll av Tyskland.

Den 27 februari 1933 brann det i riksdagshuset. Nazisterna skyllde branden på kommunisterna. I mars röstade riksdagen igenom en lag som gav nazistregeringen makt att styra landet utan riksdagens stöd. Endast socialdemokraterna röstade emot. De kommunistiska politikerna hade redan fängslats.

Demokratin avskaffades, och alla fackföreningar samt alla politiska partier utom nazistpartiet för-

Branden i riksdagshuset. Berlin, 1933.

bjöds. President Hindenburg dog i augusti 1934, och Hitler utsåg sig själv till diktator.

Ett nazistiskt Tyskland

År 1925 bildade Hitler en väpnad gren inom nazistpartiet som kallades Schutzstaffel (SS). Den skulle skydda ledande partimedlemmar. SS fick utökad makt och kom att tillhöra eliten inom nazistpartiet. Gestapo, den hemliga polisen, förföljde motståndare, det vill säga judar och andra som ansågs vara Tysklands fiender.

Från 1933 och framåt började nazisterna använda koncentrationsläger. Det var läger dit nazisterna till en början skickade människor som ansågs utgöra ett hot mot nationen, exempelvis politiska motståndare. I lägren tvingades fångarna till hårt arbete och utsattes för terror och förnedring.

Nazisterna ordnade stora massmöten där tyskarna översköldes av propaganda. Arbetslösheten minskade, och många tyskar fick det ekonomiskt bättre ställt. Det främsta skälet till den minskade arbetslösheten var den militära upprustningen.

Tyska flickor i Bund Deutscher Mädel (BDM). I bakgrunden nazisternas flagga. Tyskland, 1934.

BILDANALYS - IDROTT OCH POLITIK

Bilder är icke-språkliga källor. Bilder bör granskas kritiskt precis som texter om de ska användas som källor.

Bildanalys - vad visar bilden?

Beskriv vad bilden visar så sakligt som möjligt, det vill säga utan att lägga in några egna värderingar.

Bildanalys - tolkning

Vilka känslor förmedlar bilden? Hur är stämningen bland dem som förekommer på bilden? Har bilden något budskap? Kan bilden provocera? I så fall vem och varför? Är bilden intressant? Vad drar till sig uppmärksamheten i bilden? Vad finns det i bakgrunden? Finns det några tidsmarkörer i bilden som gör att det går att avgöra bildens ålder? Kan bildkvaliteten säga något om dess ålder? Finns det några symboler? Utförs någon symbolisk handling?

Bildanalys - ta reda på fakta

Hur gammal är bilden? Går det att identifiera personerna? Vilka är de? Vilken är deras historia? Vad hände tiden efter att bilden hade tagits?

UPPGIFT: BILDANALYS

1. Välj en av bilderna och gör en bildanalys.
2. Välj en bild i boken och gör en bildanalys.
3. Gör en bildanalys av en valfri bild.

Emily Davison. Epsom, Storbritannien, 1913.

OS. Berlin, 1936.

OS. Rom, 1960.

*"They never called me n*****"*

OS. München, 1972.

Friidrotts-VM. Moskva, 2013.

OS. Mexico City, 1968.

Kathrine Switzer. Boston Marathon, 1967.

NFL. USA, 2016.

PERSONREGISTER

KVINNOR

Hatshepsut (ca 1507-1458 f.v.t.)	17
Nesitanebetashru (ca 1000 f.v.t.)	125
Kleopatra VII (69-30 f.v.t.)	13
Birkaffickan (900-talet)	173
Hildegard von Bingen (1098-1179)	30
Christine de Pizan (ca 1364-1430)	28, 30
Isabella I av Kastilien (1451-1504)	33
Barbro Stigsdotter (ca 1472-1528)	187
Kristina (1626-1689)	54, 187
Olympe de Gouges (1748-1793)	65, 192
Marie-Antoinette (1755-1793)	50
Mary Wollstonecraft (1759-1797)	193
Harriet Ann Jacobs (1813-1897)	196
Ada Lovelace (1815-1852)	129
Harriet Tubman (1822-1913)	67
Emmeline Pankhurst (1858-1928)	56
Clara Zetkin (1857-1933)	83
Daisy Greville (1861-1938)	198
Sophie von Chotek (1868-1914)	77, 188
Emily Davison (1872-1913)	204
Elsa Āaula Renberg (1877-1931)	164
Eleanor Roosevelt (1884-1962)	138
Dora Thewlis (1890-1976)	156
Klara Morell (1893-1950)	185
Hedwig Porschütz (1900-1977)	216
Carin Rosén (1900-tal)	119

Florence Thompson (1903-1983)	87
Jevgenia Ginzburg (1904-1977)	200
Greta Garbo (1905-1990)	187
Signe Johansson (1906-1953)	173
Ilse Koch (1906-1967)	216
Eva Justin (1909-1966)	112
Ester Boserup (1910-1999)	152
Rosa Parks (1913-2005)	202
Jadwiga Dzido (1918-1985)	115
Erna Petri (1920-2000)	216
Sophie Scholl (1921-1943)	201
Irma Grese (1923-1945)	216
Maria Callas (1923-1977)	21
Margaret Thatcher (1927-2013)	226
Anne Frank (1929-1945)	172, 175
Katarina Taikon (1932-1995)	166
Valentina Teresjkova (1937-)	119
Yvonne Hirdman (1943-)	176
Drottning Silvia (1943-)	167
Kathrine Switzer (1947-)	205
Benazir Bhutto (1953-2007)	169
Åsa Nyström (1960-)	162
Heléne Lööw (1961-)	176
Katherine Hauptman (1970-)	162
Carolina Klüft (1983-)	21
Charlotte Kalla (1987-)	165
Greta Thunberg (2003-)	206

Invigning av det 15:e G7-toppmötet, samma dag som 200-årsjubileet av stormningen av Bastiljen. Margaret Thatcher, Storbritanniens premiärminister, i mitten bland världsledarna. 14 juli, 1989, Paris.

MÄN

Hammurabi (1700-talet f.v.t.)	154, 189
Euripides (ca 480-406 f.v.t.)	21
Hippokrates (ca 460-370 f.v.t.)	20
Aristoteles (384-322 f.v.t.)	19, 21, 36
Alexander den store (356-323 f.v.t.)	19, 21
Julius Caesar (100-44 f.v.t.)	23
Marcus Antonius (83-30 f.v.t.)	23
Octavianus (Augustus Caesar) (63-14 f.v.t.)	23
Jesus (ca 7 f.v.t.-33 e.v.t.)	24, 32
Terentius Neo (första århundradet e.v.t.)	23
Konstantin den store (272-337)	24
Maxentius (ca 280-312)	24
Theodosius I (346-395)	24
Attila (ca 406-453)	130
Romulus Augustulus (461-476)	23
Odovakar (-493)	23
Djingis khan (1162-1227)	33
Johannes Gutenberg (ca 1400-1468)	31, 128
Christofer Columbus (1451-1506)	38
Ferdinand II av Aragonien (1452-1516)	33
Bartolomeu Dias (ca 1469-1500)	38
Vasco da Gama (ca 1469-1524)	38
Nicolaus Copernikus (1473-1543)	36, 37
Ferdinand Magellan (ca 1480-1521)	38
Martin Luther (1483-1546)	40, 191
Hernán Cortés (1485-1547)	43
Albrekt av Mainz (1490-1545)	191
Georg Rörer (1492-1557)	191
Gustav Vasa (1496-1560)	187
Philipp Melanchthon (1497-1560)	191
Nostradamus (1503-1566)	147
Andreas Vesalius (1514-1564)	37
Pieter Bruegel d.ä. (ca 1530-1569)	35
Galileo Galilei (1564-1642)	37
Louis de Geer (1587-1652)	54
Karl X Gustav (1622-1660)	181
Ludvig XIV (1638-1715)	42
Karl XII (1682-1718)	218
Carl von Linné (1707-1778)	25
Jean-Jacques Rousseau (1712-1778)	46, 193
James Cook (1728-1779)	38
James Watt (1736-1819)	128
Toussaint Louverture (1743-1803)	53
Gustav III (1746-1792)	54
Francisco Goya (1746-1828)	52
Edward Jenner (1749-1823)	194, 195
Ludvig XVI (1754-1793)	50, 51
Maximilien de Robespierre (1758-1794)	51
Thomas Robert Malthus (1766-1834)	152
Napoleon Bonaparte (1769-1821)	52, 53
Otto von Bismarck (1815-1898)	154
Karl Marx (1818-1883)	64
Friedrich Engels (1820-1895)	64
Leopold II (1835-1909)	70, 71
Alexander Graham Bell (1847-1922)	129
Paul von Hindenburg (1847-1934)	93
William Holliday (1870-1916)	83

Woodrow Wilson (1856-1924)	85
Philippe Pétain (1856-1951)	97
Will Thorne (1857-1946)	198, 199
Jean Jaurès (1859-1914)	82, 83
Franz Ferdinand (1863-1914)	77, 188
Erich Ludendorff (1865-1937)	81
Nikolaj II (1868-1918)	94
Neville Chamberlain (1869-1940)	97
Mahatma Gandhi (1869-1948)	75
Vladimir Lenin (1870-1924)	94, 156, 168
Winston Churchill (1874-1965)	97
Torgny Segerstedt (1876-1945)	107
Josef Stalin (1878-1953)	95, 96, 99, 132, 137, 161, 168
Pablo Picasso (1881-1973)	91
Joseph Sallier (1881-1915)	203
Franklin D. Roosevelt (1882-1945)	88
Benito Mussolini (1883-1945)	84, 88-91, 102, 103, 109, 140, 161
Harry S. Truman (1884-1972)	103
Per Albin Hansson (1885-1946)	106
Vidkun Quisling (1887-1945)	97
Bernard Montgomery (1887-1976)	101
August Viklund (1888-1980)	185
Adolf Hitler (1889-1945)	
Ho Chi Minh (1890-1969)	197
Charles de Gaulle (1890-1970)	98
Francisco Franco (1892-1975)	89, 91, 156
Haile Selassie (1892-1975)	88
Mao Zedong (1893-1976)	132
Gavrilo Princip (1894-1918)	77
Joseph Goebbels (1897-1945)	115
Korpral Senka (1900-tal)	200
Heinrich Himmler (1900-1945)	115
Knut Olsson (1906-1958)	173
Stig Wennerström (1906-2006)	119
Johann Trollmann (1907-1943)	114
Raoul Wallenberg (1912-ca 1947)	167
Per Anger (1913-2002)	167
Hans Scholl (1918-1943)	201
Alexandr Solzjenitsyn (1918-2008)	136
Nelson Mandela (1918-2013)	75
Andrew J. Relosky (-1944)	102
Suharto (1921-2008)	135
Pol Pot (1925-1998)	132
Neil Armstrong (1930-2012)	119
Michail Gorbatjov (1931-2022)	122
Jurij Gagarin (1934-1968)	119
Ratko Mladic (1942-)	122
Howell Raines (1943-)	202
Carl XVI Gustaf (1946-)	167
Narendra Modi (1950-)	123
Vladimir Putin (1952-)	123
Xi Jinping (1956-)	123
Peter Englund (1957-)	176
Johan Rockström (1965-)	206
Dick Harrison (1966-)	176
Paulus Kuoljok (1986-)	162
Aron Verständig (1990-tal-)	167